

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 24.09.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedoka Ratka Đokića

U svemu ostaje pri ranije datim izjavama. U spronom periodu nije bio u Lovasu, a o događajima koji su predmet suđenja ima posredna saznanja.

Pitanja zamenika tužioca

U Tovarnik je 9.10.1991. doveo Protivdiverzantski odred, Ljišku i Lajkovačku četetu TO. Te jedinice stavio je pod komandu 2. proleteske gardijske mehanizovane brigade (pgmbr) pukovnika Dušana Lončara. Protivdiverzantski odred je raspoređen u Čakoyce. Po naređenju pukovnika Lončara, Ljiška četa je odmah po dolasku, sa pet tenkova, poslata na položaje u blizini Lovasa.

Optuženi Milorad Dimitrijević izvestio ga je da je u Lovasu uspostavljena vlast, da je Ljuban Devetak predstavnik te vlasti, da su formirane policija i TO i da se tu nalaze pripadnici dobrovoljačke jedinice *Beli orlovi*. Jednom prilikom mu je saopštio da u Lovasu dejstvuju snajperisti i da će preduzeti akciju pretresa terena. Svedok mu je to izričito zabranio, ali zbog prekršaja te zabrane, nije preduzeo bilo kakve mere.

Pitanja branilaca optuženih

Optuženi Radovan Vlajković odbio je naredbu da komanduje akcijom pretresa terena koju mu je izdao optuženi Darko Perić.

Formiranje svih paravojnih jednica na teritoriji bivše SFRJ, pa i jedinice *Beli orlovi*, bila je ideja Slobodana Stanišića. Te jedinice formirane su od kriminalaca i zatvorenika, sa namerom da vrše zločone. Video je da pripadnici *Belih orlova*, među kojima i neki Petronije, bacaju bombe u dvorište u kome je bila starija Hrvatica.

Sve naoružane jedinice, uključujući i lokalne odrede TO, bile su pod komandom 2. pmbgr i pukovnika Dušana Lončara. Optuženi Milorad Dimitrijević i Darko Perić imali su neposrednu komunikaciju sa pukovnikom Dušanom Lončarem i njemu su referisali o stanju na terenu i o tome podnosili izveštaje. Niko iz komandne strukture JNA nije smeo da dozvoli da akcijom, u kojoj učestvuju jedinice JNA, komanduje neko od pripadnika dobrovoljčkih niti jedinica TO. Te jedinice su uvek potčinjene komandi brigade.

Ispitivanje od strane predsednice veća

Protivdiverzantski odred, kojim je komandovao optuženi Darko Perić, imao je oko 400 pripadnika koji su imali sasvim nove maskirne uniforme, sa svetlo braon šarama. Taj odred, i optuženi Perić kao njegov komanat, bio je direktno potčinjen pukovniku Dušanu Lončaru. Na predočavanje pismenih dokaza i izjava više svedoka iz kojih proizlazi da je vojnim snagama u Lovasu komandovao optuženi Milorad Dimitrijević, kaže da je to bilo moguće samo po naredbi pukovnika Lončara.

Informaciju o događaju na minskom polju i ubistvu 21 Hrvata meštana sela Lovas preneo je neposredno pretpostavljenom, ali je on rekao da ne sprovodi nikakvu istragu, jer to radi Vojna policija.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Sve vojne jedinice koje su se oktobra 1991. nalazile na teritoriji sela Lovas (JNA, TO i dobrovoljačke jedinice) bile su pod komandom 2. proleterskom gardijskom mehanizovanom brigadom (pgmbr). Optuženi Milorad Dimitrijević mu nije rekao da li je neko od vojnika stradao zbog dejstva snajperista. Nije mu poznat redovni borbeni izveštaj od 21.10.1991, potpisan od pukovnika Draga Tomića, u kome se između ostalog kaže da su *jedinice TO Valjevo odbile da idu na zadatak jer su saznale da je taj teren miniran, te da su tamo otišle nakon ubeđivanja od strane komandanta potpukovnika Dimitrijevića i kapetana prve klase Perića i uz obećanje da će ispred njih u stroju ići privedeni meštani*. Činjenicu da je JNA na teritoriji sela Lovas postavila minska polja morali su da znaju optuženi Ljuban Devetak, Milorad Dimitrijević i Darko Perić. Okolnost da je na minskom polju ubijen 21 Hrvat meštani sela, a da tom prilikom nije poginuo ni jedan pripadnik TO i dobrovoljačke jedinice, svedok objašnjava konfiguracijom terena.

Na pitanje punomoćnice oštećenih Nataše Kandić, kaže da mu je pukovnik Lončar u Tovarniku na komandnom mestu rekao da je optuženog Ljubana Devetaka ovlastio da uspostavi vlast, da rukovodi i određuje šta će se raditi sa zarobljenicima. Na predočavanje pismenog dokaza iz spisa predmeta svedok kaže da je jasno da je pritvorene Hrvate iz zatvora izveo optuženi Ljuban Devetak i da je on odlučivao ko će ići u minsko polje.

Komentar: Suđenje prati 8 članova porodica žrtava-oštećenih.

Fond za humanitarno pravo